

Folkehelseforeningen

NORSK FORENING FOR FOLKEHELSE
Norwegian Public Health Association (NOPHA)

Årsmelding 2018

Folkehelseforeningen (NOPHA) ble etablert i 1998. Den arbeider tverrfaglig for å øke forståelsen og interessen for forskning, undervisning, formidling, politikktutforming, forvaltning og praksis innen folkehelsearbeid.

Folkehelseforeningen (NOPHA) er medlem i European Public Health Association (EUPHA) og i World Federation of Public Health Associations (WFPHA).

I Folkehelseloven (2011) defineres folkehelsearbeid: ”samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.” Denne loven bygger på fem prinsipper for folkehelsearbeid: 1) utjevning, 2) helse i alt vi gjør, 3) bærekraftig utvikling, 4) føre-var og 5) medvirkning (Meld. St. 24 (2012-2013) «God helse – felles ansvar» og Meld st. 19 (2014-2015) «Mestring og muligheter»). Dette er i tråd med foreningens mål.

Foreningens mål

Foreningen har vedtatt å arbeide mot tre mål fra strategisk plan for perioden 2018-22:

1. Folkehelseforeningen skal være et møtested og en brobygger mellom forskere, praktikere, næringslivet, de som driver frivillig arbeid og de som utformer politikk på feltet.
2. Folkehelseforeningen skal bidra til å øke forståelsen for folkehelseperspektivet innen forskning, utdanning, formidling og forvaltning.
3. Folkehelseforeningen skal være en aktuell samarbeidspartner nasjonalt, og er representert med deltakelse på nordiske, europeiske og globale arenaer.

Aktiviteter i 2018

Utgangspunktet for denne oversikten er Folkehelseforeningens aktivitetsplan for 2018. Aktivitetene er ordnet etter foreningens mål. Under avsnittet ”Organisatoriske forhold” blir det gjengitt en del aktiviteter i forbindelse med foreningens organisasjon.

Mål 1: Folkehelseforeningen skal være et møtested og en brobygger mellom forskere, praktikere, næringslivet, de som driver frivillig arbeid og de som utformer politikk på feltet.

- *Nasjonal folkehelsekonferanse* med temaet: ”Folkehelse i ny tid” ble gjennomført i Bergen 16. og 17. oktober på Radisson Blu Royal Hotel i samarbeid med Bergen kommune, Hordaland fylkeskommune, Idrettscampus Bergen og Folkehelseinstituttet. Det var 350 betalende deltakere. I konferansekomiteen deltok fra Folkehelseforeningen: Johan Lund (leder av komiteen), Jorid Grimeland, Marte Kvernland, Tina Sophie Hveem Vislie og Ragnhild Storstein Spilker.
- Det ble utarbeidet et *folkehelsebilag til Dagens Næringsliv* på 28 sider i forkant av konferansen, og hvor Jorid Grimeland var redaktør og ga faglige innspill. Det ble også delt ut på konferansen.

- Folkehelseinstituttet i samarbeid med Norsk nettverk for forskning og utdanning på helsefremming, og med støtte fra Norges Forskningsråd arrangerte *en prekonferanse* i Bergen dagen før hovedkonferansen med temaet «Tiltaksutvikling og tiltaksevaluering». Det var 130 deltakere på denne konferansen.
- *Nasjonal folkehelsekonferanse i 2019* er fastsatt til 15. og 16. oktober og skal være i Oslo. Det legges opp til å kunne arrangere pre-konferanser mandag 14. oktober. I konferansekomiteen deltar fra Folkehelseforeningen: Ragnhild Storstein Spilker (leder av komiteen), Jorid Grimeland, Marte Kvernland, Tina Sophie Hveem Vislie og Johan Lund.
- Det ble gjennomført *et seminar* i forbindelse med årsmøtet 7. mars om «*Epigenetikk og bioteknologi – ny kunnskap et gode for folkehelsen?*». 29 personer deltok i seminaret. Presentasjonene ble lagt ut på nettet.
- Det ble i et møte med Folkehelseinstituttet drøftet *hvordan vi kan bidra til å få forskningsresultater fra instituttet ut til praksis- og politikfeltet*. Resultatet av møtet ble at man arrangerte en prekonferanse om folkehelseforskning på Folkehelsekonferansen 2018.
- På bakgrunn av en *samarbeidsavtale* inngått i 2015 med *Norsk nettverk for forskning og utdanning på helsefremming* deltar vi i deres halvårslige møter.
- Det er opprettet en *samarbeidsavtale med Nettverket for miljørettet folkehelsearbeid (NEMFO)* 1.11.2017. Styreleder Jorid Grimeland deltok på deres årskonferanse i Alta 7. juni med et innlegg og informasjon om Folkehelseforeningen.
- Den forrige partnerskapsavtalen med *Sunne kommuner (SK)* ble avløst av en samarbeidsavtale i februar 2018. Daglig leder i SK og generalsekretær i NOPHA hadde et samarbeidsmøte i oktober.
- EUPHA var hovedarrangør for den *11. European Public Health (EPH) Conference* i Ljubljana 28.11. – 1.12. Temaet for konferansen var: "Winds of change: towards new ways of improving public health in Europe". Det var 1650 deltakere fra ca. 50 land. Ca. 1500 abstracts ble godkjent for fremføring (36 av disse fra Norge). Til hovedkonferansen kom 242 fra Norden: Danmark 37, Finland 75, Island 7, Norge 58 (de fleste fra universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter), Sverige 65. NOPHA arrangerte et eget møte for den norske delegasjonen, hvor ca. 40 deltok. Folkehelseforeningen var aktivt representert med styreleder og generalsekretær i Governing Board, som er EUPHAs høyeste organ.

Mål 2: Folkehelseforeningen skal bidra til å øke forståelsen for folkehelseperspektivet innen forskning, utdanning, formidling og forvaltning.

- *Folkehelsekonferansen er en viktig arena* for å spre kunnskap om gode eksempler på konkret folkehelsearbeid i kommunene. Disse legges frem i parallellsesjonene på konferansen.
- Folkehelseforeningen støttet etter søknad *NTNU's konferanse om helsefremming* i Trondheim i september med 5 000 kroner.
- Helserådet hvor Anders Smith er redaktør, sto i fare for å bli lagt ned grunnet manglende støtte fra Folkehelseinstituttet. Det arbeides for alternativ finansiering. Som en av bidragsyterne støttet *Folkehelseforeningen Helserådet med 20 000 kroner*.
- Gjennom abonnement på tidsskriftene *Scandinavian Journal of Public Health (SJPH)* og *European Journal of Public Health (EJPH)* formidler Folkehelseforeningen ny forskning innen de aktuelle fagområder til medlemmene. Medlemmene har tilgang til disse og et månedlig «Newsletter» fra EUPHA som en del av medlemskontingenten. De nordiske folkehelseforeningene eier SJPH, og som en av eierne er Folkehelseforeningen representert i styret i SJPH ved styreleder ved Tone Torgersen, fagsjef i

Nasjonalforeningen for folkehelsen. Professor Terje Eikemo, NTNU er redaktør. NOPHA er verts-organisasjon for SJPH. Johan Lund er vararepresentant til styret og kasserer for SJPH.

Mål 3: Folkehelseforeningen skal, i samarbeid med andre organisasjoner og institusjoner innen folkehelsefeltet, være en drivkraft for å sette folkehelse på den politiske dagsorden.

- Folkehelseforeningens *politikkgruppe ble aktivisert mht. innspill* til den nye Folkehelsemeldingen.
- *Innspill ble gitt til helseminister Bent Høie* i et møte 9. mai i forbindelse med WHO's helseforsamling i Geneve i mai. Tema som ble tatt opp var: Bærekraftmålene, folkevandringene, teknologiutviklingen, frihandelsavtalene, utdanning og polarisering i samfunnet.
- Folkehelseforeningen tok sammen med Norsk Friluftsliv initiativ til å invitere ca. 70 organisasjoner til et møte for å drøfte felles innspill til Folkehelsemeldingen. Representanter fra ca. 35 av disse møtte 23. august og drøftet Folkehelsemeldingen. *Et felles notat på fire sider fra disse ca. 35 organisasjonene ble i september sendt til Folkehelseministeren.* Temaene var: FNs bærekraftsmål; Fokus på primærårsakene; Styrk politisk ledelse og koordinering av folkehelsearbeidet; Sett av tilstrekkelige milliardbeløp til å skape endringer for store befolkningsgrupper; Universell utforming og tilgjengelighet; Sats på de frivillige organisasjonene og sosial entreprenører; Bedre å fremme friske barn enn å reparere voksne; Fokus på fysisk aktivitet, aktiv og sikker transport; Styrke samarbeid med arbeidslivet og fremme arbeidshelsen; Styrke utdanningen og forskningen på helsefremming, Styring av offentlige tilskudd; God helse i alderdommen; Aktivitet og forebygging til en selvsagt og naturlig del av ethvert behandlingsforløp.

Organisatoriske forhold

Medlemskap og økonomi

Ved utgangen av 2018 hadde foreningen 153 personlige medlemmer, 19 studentmedlemmer og 33 institusjonelle medlemmer, totalt 205 medlemmer. Ved utgangen av 2017 var tilsvarende tall 138, 37 og 29, til sammen 204. Dette er en økning på 1 medlem på ett år (0,5 %). Det er en del bevegelser i medlemsmassen med både inn- og utmeldinger gjennom hele året. Det var en netto tilgang på 15 personlige, et netto frafall på 18 studenter/pensjonister (noen av disse gikk over fra pensjonist til personlig medlem), og en netto tilgang på 4 institusjonsmedlemmer.

Foreningens økonomi er basert på innbetalinger av kontingenter samt eventuelle inntekter fra konferanser og/eller økonomisk støtte fra relevante institusjoner. Folkehelsekonferansene 2012-14 ga gode overskudd som bidro vesentlig til at foreningens økonomi er solid. Imidlertid ga synkende overskudd grunnlag for å undersøke andre måter å styrke foreningens økonomi på. Fra 2018 ble folkehelseforeningen ene-arrangør for konferansene, som forventes å øke overskuddene.

Årsmøte 2018

Årsmøtet ble gjennomført 7. mars 2018 på Kulturhuset ved Youngstorget i Oslo. 15 stemmeberettigede medlemmer var til stede.

Styret i Folkehelseforeningen

Styret har etter årsmøtet hatt følgende sammensetning:

<i>Styremedlemmer:</i>	<i>Periode</i>
Jorid Grimeland (styreleder)	(2018-2020)
Geir Sverre Braut	(2017-2019)
Synnøve Riise Bøgeberg	(2018-2020)
Marte Kvernland	(2017-2019)
Heidi Lyshol	(2017-2019)
Anne Lise Nessæther	(2018-2020)
Ragnhild Storstein Spilker	(2018-2020)

<i>Varamedlemmer til styret:</i>	<i>Periode</i>
Olav Brunborg	(2017-2019)
Werner Christie	(2018-2020)
Lars Lien	(2017-2019)
Mostafa Pourbayat	(2018-2020)
Rune Skatt	(2018-2019)
Tina Hveem Vislie	(2018-2020)
Axel Wannag	(2017-2019)

Jorid Grimeland ble gjenvalgt som leder av styret for ett år. På første styremøte etter årsmøtet ble Marte Kvernland valgt til nestleder i styret for ett år.

Johan Lund har hele året vært generalsekretær i en 20 % stilling. Han deltar sammen med styreleder og nestleder i et arbeidsutvalg som møtes mellom styremøtene og bl. a. forbereder saker til styremøtene. Styret hadde 10 styremøter i 2018 og behandlet 61 saker. Det ble også gjennomført et styreseminar med temaene: a) Nettsideutviklingen, b) Kommunikasjonsplan, c) Folkehelsekonferansene, oppsummering, erfaringer, veien videre, d) Evaluering av styrets og seksjonenes arbeid og e) Folkehelseforum, oppsummering, erfaringer og veien videre.

Anne Lise Nessæther ledet en arbeidsgruppe som utarbeidet et forslag til en ny strategiplan for årene 2018-2022, og som ble vedtatt på årsmøtet i mars.

Hun leder også en gruppe av medlemmer i styret som skal utarbeide en kommunikasjonsplan for Folkehelseforeningen.

Valgkomiteen ble ledet av Grete Patil. Øvrige medlemmer var Stine Busborg Sagen, Frank Thrana og Randi Wahlsten. Den ble gjenvalgt for ett år på årsmøtet i 2018.

European Public Health Association (EUPHA)

Som medlem i Folkehelseforeningen er man også medlem i EUPHA. Man mottar månedlige nyhetsbrev samt lenke til den elektroniske versjonen av European Journal of Public Health. Medlemmer av Folkehelseforeningen oppfordres til å melde seg inn i EUPHAs fagseksjoner, der flere av styremedlemmene er aktive. Blant annet er Heidi Lyshol visepresident i fagseksjonen "Urban Public Health" siden 2006. Foreningens styre blir jevnlig kontaktet av EUPHA i forbindelse med nye prosjekter og andre europeiske nyheter.

Jorid Grimeland og Johan Lund representerte NOPHA i Governing Board (GB) i EUPHA på årsmøtet i Ljubljana. Gunnar Tellnes har møterett i GB som Past President i EUPHA. Jorid Grimeland er medlem i en arbeidsgruppe for å utarbeide en ny strategiplan for EUPHA.

Seksjoner og arbeidsgrupper i Folkehelseforeningen

Det ble etablert to seksjoner i 2015:

- 1) Seksjon for arbeidshelse, ledet av Axel Wannag
- 2) Seksjon for migrasjons- og innvandrerhelse, ledet av Bernadette Kumar. Ragnhild Spilker overtok dette ledervervet.

Det er utarbeidet regler for seksjonene etter mønster fra EUPHA. Det var ingen aktivitet i disse to seksjonene i 2017 og i 2018, og de ble derfor lagt ned. Seksjoner kan opprettes dersom det er ønsket og kapasitet.

Politikkgruppen ledes av Jorid Grimeland. Den utarbeidet innspill til Folkehelsemeldingen

Andre verv

Autorisert revisor Halstein Olsen, Signare, er foreningens revisor.

Tone Torgersen er leder av styret i Scandinavian Journal of Public Health (SJPH), Johan Lund er vararepresentant og kasserer. Gerd Holmboe-Ottesen og Aina Schiøtz representerer NOPHA i Editorial Committee i SJPH.

Geir Sverre Braut ble i mai valgt inn som europeisk medlem i WFPHAs General Council.

Jorid Grimeland deltar i WFPHA's policy committee.

Gunnar Tellnes, som startet Folkehelseforeningen i 1998 og ledet den i 10 år, ble på Folkehelsekonferansen i Bergen utnevnt til foreningens første æresmedlem. Det skjedde i sammenheng med en markering av foreningens 20 års jubileum under konferansemiddagen.

Sekretariatet

Johan Lund har vært Folkehelseforeningens generalsekretær og kasserer gjennom året. Ellen Andresen har vært regnskapsfører.

Folkehelseforeningen har egne nettsider (www.folkehelseforeningen.no). Her finnes blant annet informasjon om tidligere og kommende folkehelsekonferanser, informasjon om foreningen, utvalgte nyheter og innmeldingsskjema. Martin Fjordholm er nettsidenes redaktør. Marte Kvernland og Tina Sophie Hveem deltar i en redaksjonsgruppe. I 2018 var det 11 181 unike gjester på nettsidene mot 10 812 unike gjester i 2017 - en økning på 3,4 %. Det er startet et arbeid med å oppdatere/revidere nettsidene til å komme opp på en høyere standard. Det ble gjennomført en workshop med styret og nettsideleverandørene i september.

Folkehelseforeningen er også aktiv på Facebook. Ved utgangen av 2018 var det 1 415 medlemmer i nettverket mot 1 326 ved utgangen av 2017, en økning på 6,7 %. Sidene administreres av Heidi Lyshol, Nina Misvær og Martin Fjordholm.